

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/22/2015
Identifikačné číslo spisu:	6414010030
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Karabín
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6414010030.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného I. W. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 29. apríla 2015 v Bratislave dovolanie obvineného I. W., podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Štefana Ábelovského, advokáta Advokátskej kancelárie so sídlom ulica Šoltésovej č. 2, Bratislava, proti trestnému rozkazu Okresného súdu Žiar nad Hronom zo 17. januára 2014 sp. zn. 1 T 9/2014 a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b/ Tr. por. dovolanie obvineného I. W. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Na obvineného I. W. bola podaná obžaloba na Okresnom súde Žiar nad Hronom pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

ako zákonný otec C. W., nar. XX. X. XXXX, hoci bol rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom sp. zn. 8 P 92/2010, právoplatným dňa 25. 1. 2011, zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 100,- Eur mesačne a zároveň bol zaviazaný splácať zameškané výživné za obdobie od 1. 4. 2010 do 21. 12. 2010 vo výške 292,40 Eur k rukám matky N. W., bytom H.U., L. G. X, od 16. 9. 2010 do súčasnej doby túto povinnosť bezdôvodne riadne neplnil, zdržiaval sa na neznámom mieste, čím zapríčinil dlh na výživnom vo výške 3.500,- Eur.

Prokurátor už v obžalobe navrhol, aby sa vo veci konalo ako proti ušlému podľa § 358 a nasl. Tr. por. Aj v prípravnom konaní sa na základe opatrenia vyšetrovateľa z 28. októbra 2013 vykonávalo trestné konanie proti obvinenému ako proti ušlému, lebo sa vyhýbal trestnému konaniu pobytom v cudzine.

Okresný súd Žiar nad Hronom tiež konal proti obvinenému I. W. ako proti ušlému podľa piateho dieľu siedmej hlavy Trestného poriadku a vydal vo veci trestný rozkaz dňa 17. januára 2014 sp. zn. 1 T 9/2014, ktorým uznal obvineného I. W. vinným z vyššie uvedeného prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

hoci mu z ustanovenia § 62 a nasledujúcich Zákona o rodine číslo 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov vyplýva povinnosť vyživovať svoju dcéru C. W., na. XX. X. XXXX, pričom táto povinnosť mu bola deklarovaná aj rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 8 P 92/2010 zo dňa 21. 10. 2010, právoplatným 25. 1. 2011, ktorým bol obvinený zaviazaný prispievať na výživu svojej dcéry C. mesačne sumou 100,- Eur vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám jej matky N. W. a zároveň bol zaviazaný splácať aj zameškané výživné za obdobie od 1. 4. 2010 do 21. 12. 2010 vo výške 292,40 Eur k rukám matky N. W., avšak obvinený si svoju vyživovaciu povinnosť v mieste trvalého bydliska a na miestach, kde sa zdržiaval, riadne a včas neplnil, čím mu za obdobie od 16. 9. 2010 do 17. 1. 2014 vznikol dlh na výživnom vo výške 3.600,- Eur.

Za to bol obvinenému I. W. uložený podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., za použitia § 38 ods. 2 Tr. zák., s prihladnutím na § 353 ods. 2 Tr. por., trest odňatia slobody v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Právoplatnosť trestného rozkazu bola vyznačená na doložke právoplatnosti dňom 30. 1. 2014.

Proti citovanému trestnému rozkazu podal prostredníctvom obhajcu dovolanie obvinený I. W.. Neuvedol v ňom príslušné ustanovenie § 371 ods. 1 Tr. por., o ktoré opiera dôvody svojho dovolania, ale z jeho obsahu je zrejmé, že namieta predovšetkým porušenie jeho práva na obhajobu, pokiaľ sa voči nemu konalo ako proti ušlému, pretože v takom prípade nie je možné vydať trestný rozkaz, lebo bolo zrejmé, že si ho obvinený neprevezme, a tak súd potom ako začal konanie proti ušlému, mal zrušiť trestný rozkaz a určiť hlavné pojednávanie. Konanie proti ušlému by totiž malo byť aplikované až ako posledné riešenie a nemalo by nahradzovať príkaz na zatknutie a určite by nemalo byť používané ako alternatívny spôsob doručovania rozhodnutia, lebo je to v rozpore s ustanovením § 354 ods. 2 Tr. por. v spojení s ustanovením § 353 ods. 6 vety druhej Tr. por. Takéto konanie by sa malo vykonať až po vyčerpaní všetkých dostupných možností a zákonných nástrojov smerujúcich k zabezpečeniu prítomnosti obvineného a nestačí na to iba konštatovanie orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, že obvinený sa nezdržiava v mieste svojho bydliska.

Podľa názoru obvineného, k zásadnému porušeniu práva na obhajobu došlo v dôsledku straty možnosti obvineného podať odpor voči trestnému rozkazu. Je podľa neho zrejmé, že pokiaľ by bol správne doručený trestný rozkaz a bola by možnosť obvineného podať odpor, v takom prípade by obvinený mal možnosť sa vyhnúť odsudzujúcemu rozsudku, a to minimálne formou účinnej ľútosti.

Konaním okresného súdu tak došlo, podľa obvineného, k porušeniu zákona v ustanoveniach § 66 ods. 1 písm. b/, § 66 ods. 2 a § 66 ods. 3 Tr. por. Tr. por. o doručovaní do vlastných rúk a ďalej v ustanoveniach § 2 ods. 4, § 2 ods. 7, § 2 ods. 9 Tr. por., ako aj článkov 50 ods. 2 a 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a článkov 40 ods. 2 a 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a v článkoch 6 ods. 1, 6 ods. 2 a 6 ods. 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Na základe toho obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil podľa § 386 Tr. por. porušenie zákona v ustanovení § 353 ods. 6 Tr. por. a súčasne podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil trestný rozkaz Okresného súdu v Žiari nad Hronom zo 17. 1. 2014 sp. zn. 1 T 9/2014, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry v Žiari nad Hronom. Uviedla v ňom, že dozorujúci prokurátor navrhol súdu v podanej obžalobe konať proti obvinenému I. W. ako proti ušlému. V danom prípade sa trestný rozkaz doručoval len obhajcovi, ktorý má podľa § 359 Tr. por. rovnaké práva ako obvinený. Procesné práva iných osôb podávať opravné prostriedky v prospech obvineného tým neboli dotknuté. Spôsob doručovania písomnosti obhajcovi je rovnaký ako spôsob doručovania obvinenému.

Prokurátorka vo vyjadrení ďalej uviedla, že predmetný trestný rozkaz ani nemohol byť obvinenému doručovaný, lebo nebolo známe miesto jeho pobytu a konalo sa proti nemu ako proti ušlému a všetky písomnosti sa doručovali jeho obhajcovi. To, že v danej veci bol vydaný trestný rozkaz je tiež v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku, keďže trestný rozkaz nie je možné vydať iba v konaní proti osobe, ktorá je pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony je obmedzená a v konaní proti mladistvému, ak v čase jeho vydania mladistvý nedovršil osemnásť rok svojho veku.

Preto prokurátorka navrhla, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) v prvom rade zisťoval, či dovolanie obvineného I. W. spĺňa všetky zákonné náležitosti a konštatuje, že dovolanie bolo podané obvineným síce v lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať podľa § 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por., ale bolo ním podané proti rozhodnutiu, proti ktorému obvinený dovolanie nemôže podať, a preto muselo byť odmietnuté podľa § 382 písm. b/ Tr. por.

Podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Z obsahu spisového materiálu možno zistiť, tak ako to už bolo vyššie uvedené, že na návrh prokurátora v obžalobe konal okresný súd proti obvinenému I. W. ako proti ušlému, teda v zmysle § 360 Tr. por., podľa ktorého konanie pred súdom sa vykonáva podľa ustanovení piateho dielu siedmej hlavy Trestného poriadku o konaní proti ušlému na návrh prokurátora, ktorý ho môže podať už v obžalobe, alebo i bez takého návrhu na základe opatrenia predsedu senátu.

Ak z výsledkov prípravného konania bolo zrejmé, že obvinený sa pobytom v cudzine alebo skrývaním sa vyhýba trestnému stíhaniu, pričom práve z toho dôvodu sa už prípravné konanie proti obvinenému viedlo ako proti ušlému, potom mohol na základe už zistených skutočností z prípravného konania o vyhýbaní sa obvineného trestnému stíhaniu pobytom v cudzine aj súd konať v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku o konaní proti ušlému. Inak by bolo nezmyselné ustanovenie § 360 Tr. por., že tak môže súd konať na návrh prokurátora podaným už v obžalobe.

Vydanie trestného rozkazu v konaní proti ušlému nie je vylúčené. Konať proti ušlému možno vo všetkých štádiách trestného stíhania, ako v prípravnom konaní, tak i v konaní pred súdom, či už prvostupňovým alebo nadriadeným v konaní o opravnom prostriedku. Zákaz vydať trestný rozkaz obsahuje len ustanovenie § 353 ods. 5 Tr. por. a to v konaní proti osobe, ktorá je pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, alebo v konaní proti mladistvému, ak v čase jeho vydania mladistvý nedovršil osemnásť rok svojho veku.

Za obvineného mohol proti trestnému rozkazu podať odpor predovšetkým jeho obhajca, ktorému sa trestný rozkaz doručil. Právo iných oprávnených osôb uvedených v § 355 ods. 1 Tr. por. podať odpor v prospech obvineného tiež nebolo dotknuté. V prípade podania odporu by zo zákona vyplývala povinnosť súdu nariadiť vo veci hlavné pojednávanie (§ 355 ods. 3 Tr. por.) a prednesením obžaloby prokurátorom na hlavnom pojednávaní by sa trestný rozkaz rušil. Aj keby hlavné pojednávanie sa uskutočnilo v konaní proti ušlému a skončilo odsudzujúcim rozsudkom, potom by mal obhajca obvineného možnosť podať proti nemu opravný prostriedok a až rozhodnutie súdu druhého stupňa by mohol napadnúť dovolaním obvinený v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.

Pri zachovaní uvedeného postupu obvinenému vždy ostávala možnosť formou účinnej ľútosti vyhnúť sa nepriaznivým dôsledkom trestného stíhania za žalovaný prečin. Záležalo na tom, či obhajca obvineného, resp. iné oprávnené osoby využijú svoje právo. Pokiaľ sa tak nestalo a trestný rozkaz sa stal

právoplatným, obvinený nie je osobou, ktorá by mohla podať proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok.

Preto najvyššiemu súdu neostávalo nič iné než dovolanie obvineného, ako podané neoprávnenou osobou, podľa § 382 písm. b/ Tr. por. odmietnuť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.